

Çağhan Ağca

Kapadokya University, caghan.agca@kapadokya.edu.tr, Nevşehir-Türkiye

DOI	http://dx.doi.org/10.12739/NWSA.2026.21.1.D0288
ORCID ID	0000-0002-9207-9400
Corresponding Author	Çağhan Ağca

AMBALAJ VE ETİKET TASARIMI EĞİTİMİNDE SEMİNER-ATÖLYE MODELİNİN ÖĞRENCİ ÇIKTILARI ÜZERİNDEN İNCELENMESİ

ÖZ

Çalışma, ambalaj ve etiket tasarımı eğitimi kapsamında uygulanan seminer-atölye modelinin öğrenci tasarım çıktıları üzerindeki etkisini nitel durum çalışması yaklaşımıyla incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırma, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Mucur Meslek Yüksekokulu Grafik Tasarım Programı'nda öğrenim gören 45 öğrenci ile yürütülmüştür. Kuramsal içerikli seminerin ardından gerçekleştirilen uygulamalı atölye sürecinde öğrencilerden zeytinyağı ürünü için özgün etiket tasarımları geliştirmeleri istenmiştir. Veri seti, öğrenci tasarım ürünleri ve süreç gözlemlerinden oluşturulmuştur; veriler önceden belirlenen tasarım ölçütleri temelinde betimsel analiz yöntemiyle çözümlenmiştir. Bulgular, seminer destekli atölye modelinin öğrencilerin tipografik hiyerarşi kurma, renk stratejisi geliştirme ve görsel organizasyon becerilerini sistematik biçimde kullanmalarını desteklediğini göstermektedir. Sonuç olarak, çalışma kuram-uygulama bütünlüğüne dayalı seminer-atölye modelinin ambalaj ve etiket tasarımı eğitiminde etkili bir pedagojik yaklaşım sunduğunu ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Grafik Tasarım Eğitimi, Ambalaj ve Etiket Tasarımı, Uygulamaya Dayalı Öğrenme, Nitel Durum Çalışması, Tasarım Pedagojisi

AN EXAMINATION OF THE SEMINAR-WORKSHOP MODEL IN PACKAGING AND LABEL DESIGN EDUCATION THROUGH STUDENT OUTCOMES

ABSTRACT

The study aims to examine the impact of the seminar-workshop model, implemented within the scope of packaging and label design education, on student design outputs using a qualitative case study approach. The research was conducted with 45 students studying in the Graphic Design Program at Kırşehir Ahi Evran University Mucur Vocational School. Following a theoretical seminar, students were asked to develop original label designs for olive oil products in the applied workshop process. The dataset was created from student design products and process observations; the data were analyzed using descriptive analysis methods. The findings show that the seminar-supported workshop model supports students in systematically using their skills in establishing typographic hierarchy, developing color strategies, and visual organization. In conclusion, the study reveals that the seminar-workshop model, based on the integration of theory and practice, offers an effective pedagogical approach in packaging and label design education.

Keywords: Graphic Design Education, Packaging and Label Design, Practice-Based Learning, Qualitative Case Study, Design Pedagogy

How to Cite:

Ağca, Ç., (2026). Ambalaj ve etiket tasarımı eğitiminde seminer-atölye modelinin öğrenci çıktıları üzerinden incelenmesi. Fine Arts, 21(1):1-15, DOI: 10.12739/NWSA.2026.21.1.D0288.

1. GİRİŞ (INTRODUCTION)

Ambalaj ve etiket tasarımı, endüstri ve grafik tasarım disiplinlerinin görsel iletişim boyutu içinde değerlendirilen ve ürün ile kullanıcı arasında doğrudan etkileşim kuran önemli bir tasarım alanıdır. Ambalaj sadece ürünü koruyan fiziksel bir yapı değildir; ürün kimliğini temsil eden, algı oluşturan ve tüketici davranışını yönlendiren bir iletişim yüzeyidir. Tüketicilerin bir ürüne ilişkin beklentilerinin ambalajın dışsal özellikleri aracılığıyla şekillendiği ve ambalaj tasarımının satın alma isteği üzerinde belirleyici bir rol oynadığı belirtilmektedir [5]. Ambalaj tasarımı estetik bir düzenleme olmanın yanı sıra stratejik bir algı ve iletişim aracı niteliği taşımaktadır.

Ambalajın iletişimsel niteliği, grafik unsurların anlam üretme kapasitesi ile ilişkilidir. Uçar, ambalaj tasarımını ürün ile kullanıcı arasında görsel iletişim kuran ve ürün kimliğini temsil eden bir yüzey olarak tanımlamaktadır. Ambalaj üzerindeki tipografi, renk ve görsel öğeler sadece bilgi aktarmakla kalmayıp aynı zamanda algı oluşturmada ve anlam üretmektedir [6]. Dolayısıyla ambalaj tasarımı genel olarak iletişimsel bir tasarım pratiği olarak ele alınmalıdır.

Ambalajın tüketici algısı üzerindeki etkisi çevresel ve kalite temelli değerlendirmelerde daha görünür hâle gelmektedir. Çevre dostu ambalaj özelliklerinin satın alma niyeti üzerinde anlamlı etkiler oluşturduğu; algılanan kalite ile satın alma niyeti arasında pozitif bir ilişki bulunduğu ifade edilmektedir [5]. Ambalaj tasarımı, tüketici davranışını etkileyen stratejik bir tasarım alanı olarak konumlanmaktadır.

Grafik tasarım eğitiminin akademik ilkeler temelinde yürütülmesi ve yaratıcılığın sistematik bilgi ile desteklenmesi gerektiği vurgulanmaktadır [5]. Uygulamaya dayalı öğrenme modelleri, öğrencilerin tasarım problemlerini deneyimleyerek çözmelerine olanak tanıyan pedagojik yaklaşımlar arasında yer almaktadır.

Çalışma, ambalaj ve etiket tasarımı alanında uygulanan seminer-atölye modelinin öğrenci tasarım ürünleri üzerindeki etkisini nitel bir durum çalışması çerçevesinde incelemeyi amaçlamaktadır. Öğrenciler tarafından üretilen etiket tasarımları grafik tasarım ilkeleri doğrultusunda analiz edilerek uygulamalı grafik tasarım eğitiminin öğrenme sürecine katkıları değerlendirilmiştir.

- **Grafik Tasarım Eğitimi ve Uygulamalı Yaklaşımlar:** Grafik tasarım eğitimi, görsel iletişim araçları aracılığıyla düşüncenin yapılandırılmasını ve anlamın görsel sistemler üzerinden aktarılmasını amaçlayan disiplinlerarası eğitim alanlarından birisidir. Grafik tasarım süreci estetik bir üretimin yanı sıra iletişim, algı ve kültürel bağlam ilişkileri üzerinden şekillenen çok katmanlı bir yapı içermektedir. Tasarım eğitimi, öğrencilerin görsel algı geliştirme, kompozisyon kurma ve kavramsal düşünme becerilerini sistematik biçimde desteklemeyi hedeflemektedir.

Özderin, grafik tasarım eğitiminin akademik ilkeler temelinde yürütülmesi gerektiğini ve yaratıcılığın sistematik bilgi ile desteklenmesinin önem taşıdığını belirtmektedir [4]. Tasarım eğitimi sadece teknik beceri aktarımından ibaret değil, aynı zamanda görsel algı, eleştirel düşünme ve estetik değerlendirme süreçlerini kapsamaktadır. Dolayısıyla tasarım eğitimi kuramsal bilginin uygulama ile desteklenmesini zorunlu kılmaktadır. Uygulamaya dayalı öğrenme modelleri, grafik tasarım eğitiminde öğrencilerin tasarım problemlerini deneyimleyerek çözmelerini mümkün kılmaktadır. Atölye temelli süreçler araştırma, kavramsallaştırma ve uygulama aşamalarının deneyimlenmesini sağlamaktadır. Öğrenciler tasarım kararlarını gerekçelendirerek üretim yapmaktadır; tipografi, renk ve kompozisyon tercihlerini bilinçli seçimler hâline getirmektedir. Seminer ile desteklenen atölye

çalışmaları, kuramsal içeriğin uygulama üzerinden pekiştirilmesine olanak tanımakta ve öğrenme sürecinin kalıcılığını artırmaktadır. Atölye temelli grafik tasarım eğitimi, öğrencilerin yalnızca teknik üretim becerileri geliştirmelerini değil, aynı zamanda tasarım kararlarını gerekçelendirebilen eleştirel bir bakış açısı kazanmalarını da desteklemektedir. Tasarım sürecinin araştırma, kavramsallaştırma ve uygulama aşamalarıyla birlikte yürütülmesi, öğrencilerin görsel problem çözme becerilerini sistematik biçimde geliştirmektedir (Atan, 2022). Şekil 1'de görülen uygulamalı ve etkileşimli öğretim süreci, tasarım eğitiminin yalnızca anlatıma dayalı değil, aynı zamanda üretime ve aktif katılıma dayalı bir yapıda yürütüldüğünü göstermektedir. Öğrenciler, kuramsal içeriği dinledikten sonra somut tasarım problemi üzerinde çalışarak bilgiyi yeniden üretmektedir. Uygulanan yöntem, tasarım sürecinin analitik ve yaratıcı boyutlarını aynı anda devreye sokan bir pedagojik yapı sunmaktadır. Grafik tasarım eğitiminde uygulamaya dayalı modeller, öğrencilerin pasif bilgi alıcısı konumundan çıkarak üretim sürecinin aktif öznesi hâline gelmelerini sağlamaktadır. Tasarım problemlerinin deneyim yoluyla ele alınması, öğrencilerin görsel çözümlene becerilerini geliştirmenin yanı sıra iletişimsel ve işlevsel boyutları da değerlendirebilmelerine imkân tanımaktadır. Özderin, grafik tasarım eğitiminde kuramsal bilginin yaratıcı üretim süreciyle bütünleştirilmesinin gerekliliğini vurgulamakta ve tasarım eğitiminin sadece teknik aktarımla sınırlı kalmaması gerektiğini belirtmektedir [4]. Uygulamaya dayalı grafik tasarım eğitimi, kapsamlı yapısıyla tasarımın düşünsel altyapısını güçlendiren bir öğrenme ortamı sunmaktadır.

Şekil 1. Uygulamalı grafik tasarım eğitimi kapsamında gerçekleştirilen seminer ve atölye çalışmasından bir görünüm (Yazar arşivi, 2025)
(Figure 1. A view from a seminar and workshop held as part of applied graphic design training (Author archive, 2025))

- **Ambalaj Tasarımı:** Ambalaj tasarımı, ürünün fiziksel korunmasının ötesinde kullanıcı ile kurduğu görsel ve anlamsal iletişim nedeniyle grafik tasarım disiplininin önemli uygulama alanlarından birisi olarak değerlendirilmektedir. Ambalaj, ürün ile tüketici arasındaki ilk temas noktasıdır ve görsel iletişim açısından güçlü bir mesaj taşıyıcısıdır. Tüketici beklentilerinin ambalajın dışsal özellikleri aracılığıyla şekillendiği ve ambalaj tasarımının satın alma isteği üzerinde belirleyici bir role sahip olduğu belirtilmektedir [5]. Uçar, ambalaj tasarımını ürün kimliğini temsil eden ve kullanıcı ile görsel iletişim kuran bir yüzey olarak tanımlamakta; tipografi ve renk kullanımının algı üretimindeki rolüne dikkat çekmektedir [1]. Ambalaj yüzeyi üzerinde kurulan görsel düzen, ürünün niteliğine ilişkin ön bilgi üretmektedir ve markanın konumlandırılmasında belirleyici olmaktadır. Ambalaj tasarımı, pazarlama, tüketici davranışı ve görsel iletişim süreçleriyle doğrudan ilişkili çok katmanlı bir tasarım problemi olarak değerlendirilmektedir. Ambalajın biçimi, rengi, tipografik

düzeni ve görsel dili tüketicinin ürün algısını ve satın alma davranışını etkileyen temel unsurlar arasında yer almaktadır (Atan, 2022). Şekil 2’de görülen farklı ambalaj örnekleri, ön yüz tasarımında renk, tipografi ve görsel öğelerin nasıl stratejik biçimde kurgulandığını göstermektedir. Sunulan örneklerde görsel hiyerarşi, ürün kimliği ve hedef kitleye yönelik algı oluşturma stratejileri ön plana çıkmaktadır. Uçar’a göre ambalaj tasarımı, görsel iletişim bağlamında ürünün kimliğini temsil eden ve kullanıcı algısını yönlendiren bir yüzey olarak ele alınmalıdır. Ambalaj üzerindeki grafik unsurlar, ürün hakkında bilgi aktarmanın yanı sıra, algı oluşturma ve anlam üretme işlevlerini de üstlenmektedir [6]. Dolayısıyla ambalaj tasarımı, sadece estetik bir kabuk değil, iletişimsel bir tasarım alanı olarak değerlendirilmektedir. Grafik tasarım eğitimi içerisinde ambalaj tasarımı, öğrencilerin sınırlı bir yüzey üzerinde çok katmanlı bilgi düzenleme, görsel hiyerarşi kurma ve kavramsal çözümlere becerilerini geliştirmeleri açısından önemli bir öğrenme alanı sunmaktadır. Ambalaj tasarımı, uygulamaya dayalı grafik tasarım eğitiminde etkili bir tasarım problemi olarak değerlendirilmektedir.

Şekil 2. Ambalaj tasarımında görsel iletişim unsurlarının ön yüz üzerinden kurgulanışı (İnternet kaynaklı ambalaj örnekleri (Marka web siteleri, 2025)

(Figure 2. The design of visual communication elements in packaging, structuring them through the front end (Packaging examples from the internet (Brand websites, 2025)

- **Etiket Tasarımı:** Etiket tasarımı, ambalaj tasarımının temel bileşenlerinden biri olarak ürün ile kullanıcı arasında doğrudan iletişim kuran grafik yüzeydir. Etiketler, ürün adı, içerik bilgisi, marka kimliği ve yasal zorunluluklar gibi bilgilerin sınırlı bir alanda düzenlenmesini gerektirmektedir. Sınırlı yüzey kullanımı, etiket tasarımını estetik ve işlevsel kararların birlikte ele alındığı bir tasarım alanına dönüştürmektedir. Tipografi sadece okunabilirlik sağlayan bir araç değil, aynı zamanda anlam ve vurgu üreten görsel bir bileşendir. Kavramsal tipografi ve tipografi üzerine yapılan çalışmalar, harf biçimlerinin kavramsal üretim potansiyeline sahip olduğunu göstermektedir [3]. Tipografik tercihler ürün kimliğinin görsel dil aracılığıyla aktarılmasını mümkün kılmaktadır. Renk kullanımı, etiket tasarımında algı üzerinde etkili olan bir diğer önemli unsurdur. Ayız ve Kavuran, ambalaj tasarımında renk ve doku unsurlarının tüketicinin algısını ve duygusal tepkilerini etkilediğini ifade etmektedir [1]. Renklerin stratejik kullanımı, ürün içeriği ve marka konumlandırması ile ilişkilendirildiğinde, görsel iletişimin etkinliğini artırmaktadır. Grafik tasarım eğitimi kapsamında etiket tasarımı, öğrencilerin tipografi, renk, görsel denge ve bilgi düzeni gibi temel tasarım ilkelerini

uygulamalı olarak deneyimlemelerine olanak tanımaktadır. Etiket tasarımı uygulamaya dayalı grafik tasarım eğitimi içinde öğretici bir nitelik taşımaktadır.

2. ÇALIŞMANIN ÖNEMİ (RESEARCH SIGNIFICANCE)

Grafik tasarım eğitiminde kuramsal bilginin uygulama ile bütünleştirilmesi, öğrencilerin tasarım becerilerini kalıcı ve bilinçli biçimde geliştirebilmeleri açısından kritik bir gereklilik olarak görülmektedir. Ancak alan yazın incelendiğinde, ambalaj ve etiket tasarımı eğitimi özelinde seminer ile desteklenen uygulamalı atölye modellerinin öğrenci tasarım çıktıları üzerindeki etkisini kapsamlı biçimde ele alan çalışmaların sınırlı olduğu dikkat çekmektedir. Bu durum, özellikle uygulamaya dayalı tasarım pedagojisinin somut öğrenme çıktıları üzerinden değerlendirilmesine yönelik araştırma ihtiyacını ortaya koymaktadır. Ambalaj ve etiket tasarımı, grafik tasarım eğitimi içerisinde çok kapsamlı bilgi düzenleme, görsel hiyerarşi kurma ve kavramsal düşünme becerilerini aynı anda gerektiren önemli bir öğrenme alanıdır. Dolayısıyla alan, kuram-uygulama bütünlüğünün öğrencinin tasarım performansına nasıl yansıdığını incelemek için uygun bir pedagojik bağlam sunmaktadır. Çalışma, seminer ile desteklenen atölye modelinin öğrencilerin tipografik düzen kurma, renk stratejisi geliştirme ve görsel organizasyon becerilerine etkisini doğrudan tasarım çıktıları üzerinden incelemesi bakımından önem taşımaktadır. Uygulamaya dayalı grafik tasarım eğitime ilişkin değerlendirmeyi öğrenci ürünleri üzerinden nitel olarak gerçekleştirmek araştırmanın bir diğer önemini oluşturmaktadır. Bu yaklaşım, tasarım sürecinin sadece kuramsal kazanımlar üzerinden değil, somut görsel üretimler üzerinden analiz edilmesine olanak tanımaktadır. Çalışma bu yönüyle, grafik tasarım pedagojisinde performans temelli değerlendirme yaklaşımlarına metodolojik bir katkı sunmaktadır. Sonuç olarak, araştırma ambalaj ve etiket tasarımı eğitiminde seminer-atölye çalışmasını örnek bir uygulama modeli üzerinden ortaya koyarak hem grafik tasarım eğitimi literatürüne hem de uygulayıcı eğitimcilere yol gösterici veriler sunmayı hedeflemektedir. Bu yönüyle çalışma, uygulamaya dayalı tasarım öğretiminin yapılandırılmasına yönelik akademik ve pedagojik tartışmalara katkı sağlama potansiyeline sahiptir.

Önemli Noktalar (Highlights)

- Seminer-atölye modeli, öğrencilerin tipografik hiyerarşi ve görsel organizasyon becerilerini geliştirmiştir.
- Uygulamaya dayalı grafik tasarım eğitimi, kuramsal bilginin tasarım çıktısına dönüşmesini desteklemiştir.
- Öğrenci etiket tasarımları ambalaj tasarımında renk, tipografi ve kavramsal bütünlüğün etkili kullanımını ortaya koymuştur.

3. ÇALIŞMANIN AMACI VE KAPSAMI (PURPOSE AND SCOPE OF THE STUDY)

Çalışmanın amacı, ambalaj ve etiket tasarımı üzerine yürütülen uygulamalı grafik tasarım eğitiminin öğrenci çıktıları üzerinden değerlendirilmesidir. Araştırma, seminer ile desteklenen uygulamalı atölye çalışmalarının grafik tasarım öğrencilerinin tasarım sürecine ilişkin bilgi, beceri ve farkındalıklarını nasıl etkilediğini ortaya koymayı hedeflemektedir. Çalışma, ambalaj tasarımına ilişkin kuramsal bilgilerin aktarıldığı bir seminerin ardından gerçekleştirilen uygulamalı etiket tasarımı atölyesine odaklanmaktadır. Atölye sürecinde öğrencilerden zeytinyağı ambalajı için özgün bir etiket tasarımı geliştirmeleri istenmiştir. Öğrenci çalışmaları, tipografik hiyerarşi, renk kullanımı, görsel denge, bilgi düzeni ve tasarım yaklaşımı gibi temel grafik tasarım kriterleri doğrultusunda incelenmiştir.

Çalışmanın kapsamını, seminer sürecinde ele alınan ambalaj ve etiket tasarımına ilişkin örnekler, atölye sürecinde üretilen öğrenci etiket tasarımları ve sunulan tasarımların betimsel analiz yöntemiyle değerlendirilmesi oluşturmaktadır. Araştırma, uygulamalı grafik tasarım eğitiminin öğrenme sürecine katkılarını ortaya koymayı amaçlamakta olup, nicel ölçüm ya da istatistiksel analiz içermemektedir. Çalışma, ambalaj ve etiket tasarımı eğitimi bağlamında uygulamaya dayalı öğretim modellerinin önemini vurgulamakta ve grafik tasarım eğitimi alanına örnek bir uygulama modeli sunmayı amaçlamaktadır.

4. YÖNTEM (METHOD)

Çalışma, uygulamaya dayalı grafik tasarım eğitiminin öğrenci çıktıları üzerinden değerlendirilmesini amaçlayan nitel bir araştırma olarak tasarlanmıştır. Araştırma süreci, seminer ile desteklenen uygulamalı bir atölye modeli üzerinden yürütülmüş ve elde edilen veriler betimsel analiz yöntemi ile incelenmiştir. Nitel yaklaşım, tasarım sürecinin ve ortaya çıkan görsel üretimlerin derinlemesine çözümlenmesine olanak tanıdığı için tercih edilmiştir.

4.1. Araştırma Modeli (Research Model)

Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması modeli benimsenmiştir. Durum çalışması, belirli bir sürecin kendi bağlamı içerisinde ayrıntılı biçimde incelenmesine imkân tanımaktadır. Uygulanan model, seminer-atölye süreciyle yürütülen uygulamalı grafik tasarım eğitiminin öğrenci tasarım çıktıları üzerindeki etkisini değerlendirmeye olanak sağlamıştır. Çalışma, nicel ölçüm ve karşılaştırmalar yerine tasarım sürecine ve ortaya çıkan görsel ürünlere odaklanmaktadır.

4.2. Katılımcılar (Participants)

Araştırmanın katılımcılarını grafik tasarım alanında öğrenim gören lisans düzeyindeki 45 öğrenci oluşturmaktadır. Katılımcılar ambalaj ve etiket tasarımı konusunda temel grafik tasarım bilgisine sahiptir ve uygulamalı atölye sürecine gönüllülük esasına dayalı olarak katılmıştır. Etik ilkeler doğrultusunda öğrenci kimlik bilgilerine yer verilmemiştir ve tüm tasarımlar anonim biçimde değerlendirilmiştir.

4.3. Uygulama Süreci (Application Process)

Uygulama süreci iki aşamada gerçekleştirilmiştir: seminer aşaması ve uygulamalı atölye aşaması.

4.3.1. Seminer Aşaması (Seminar Phase)

Seminer aşamasında ambalaj ve etiket tasarımına ilişkin kuramsal bilgiler aktarılmıştır. Ambalaj tasarımının grafik tasarım disiplinindeki yeri, etiket tasarımının iletişimsel işlevi, başarılı ambalaj örnekleri ve tasarım sürecinin temel aşamaları (araştırma, kavramsallaştırma, eskiz, dijital uygulama) ele alınmaktadır. Seminer aşaması, öğrencileri uygulamalı üretim sürecine kuramsal olarak hazırlamayı amaçlamaktadır.

4.3.2. Uygulamalı Atölye Aşaması (Practical Workshop Phase)

Seminerin ardından gerçekleştirilen atölye sürecinde öğrencilerden zeytinyağı ambalajı için özgün bir etiket tasarımı geliştirmeleri istenmiştir. Tasarım sürecinde ürün kimliği oluşturma, okunabilirlik, tipografik hiyerarşi kurma, renk kullanımı, görsel denge ve bilgi düzeni gibi grafik tasarım kriterleri dikkate alınmıştır. Öğrenciler tasarım sürecini eskiz aşamasından dijital uygulamaya kadar sistematik biçimde ilerleterek tamamlamışlardır.

4.4. Veri Toplama ve Analiz (Data Collection and Analysis)

Araştırmanın veri toplama süreci, uygulamalı atölye kapsamında üretilen 45 öğrenci etiket tasarımı ve uygulama sürecine ilişkin gözlemlerden oluşmaktadır. Tasarım çıktıları doküman incelemesi kapsamında değerlendirilmiştir ve görsel ürünler nitel veri olarak ele alınmıştır. Verilerin analizinde betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır. Betimsel analiz, önceden belirlenen temalar doğrultusunda verilerin düzenlenmesini ve yorumlanmasını amaçlayan bir nitel analiz yaklaşımıdır. Çalışmada öğrenci tasarımları bütünlük, oran-orantı, vurgu, renk kullanımı, tipografi, görsel hiyerarşi ve sürdürülebilirlik vurgusu gibi grafik tasarım kriterleri temelinde sınıflandırılmıştır. Tasarımların görsel tutarlılığı, hiyerarşik yapısı ve iletişim gücü sunulan ölçütler çerçevesinde yorumlanmıştır. Tasarım çıktılarının değerlendirilmesi, oluşturulan rubrik doğrultusunda iki alan uzmanı tarafından bağımsız biçimde gerçekleştirilmiştir. Değerlendirme sürecinde ortaya çıkan farklılıklar karşılaştırmalı olarak incelenmiş ve görüş birliği sağlanarak nihai puanlamalar oluşturulmuştur. Bu yaklaşım, nitel analiz sürecinin güvenilirliğini artırmayı amaçlamaktadır. Değerlendiriciler, grafik tasarım alanında akademik ve/veya mesleki deneyime sahip iki uzmandan oluşmaktadır. Öğrenci tasarımlarının değerlendirilmesinde grafik tasarım literatüründe yaygın olarak kullanılan tasarım ilkeleri temel alınarak bir değerlendirme rubriği oluşturulmuştur. Rubrik, tipografik hiyerarşi, renk kullanımı, görsel denge, bilgi düzeni, kavramsal bütünlük ve sürdürülebilirlik vurgusu olmak üzere altı ölçütten oluşmaktadır. Her bir ölçüt üç düzeyli (yetersiz-gelişmekte-başarılı) performans tanımları üzerinden betimsel olarak değerlendirilmiştir. Bu yapı, tasarım çıktılarının sistematik ve karşılaştırılabilir biçimde çözümlenmesini sağlamayı amaçlamaktadır.

Tablo 1. Öğrenci etiket tasarımları değerlendirme rubriği
(Table 1. Student label design evaluation rubric)

Ölçüt	Yetersiz	Gelişmekte	Başarılı
Tipografik hiyerarşi	Okuma sırası belirsiz, puntolar arasında ilişki zayıf	Kısmi hiyerarşi var ancak tutarsız	Okuma sırası net, güçlü hiyerarşik yapı
Renk kullanımı	Kontrast zayıf veya rastlantısal	Ürünle kısmen ilişkili	Ürün kimliğiyle uyumlu, bilinçli renk stratejisi
Görsel denge	Kompozisyon dengesiz	Kısmi denge sağlanmış	Dengeli ve kontrollü kompozisyon
Bilgi düzeni	Bilgi yerleşimi karmaşık	Okunabilir ancak yoğun	Açık, düzenli ve okunabilir bilgi akışı
Kavramsal bütünlük	Görsel-ürün ilişkisi zayıf	Kısmi ilişki kurulmuş	Tutarlı kavramsal anlatım
Sürdürülebilirlik vurgusu	Hiç yok	Dolaylı	Açık ve bilinçli vurgu

Tablo 1’de sunulan değerlendirme rubriği, öğrenci etiket tasarımlarının grafik tasarım ilkeleri doğrultusunda sistematik ve karşılaştırılabilir biçimde incelenmesine olanak sağlamıştır. Bu yapı sayesinde tasarım çıktılarının güçlü ve gelişime açık yönleri bütüncül bir yaklaşımla ortaya konmuştur. Bununla birlikte, araştırma sürecinin belirli sınırlılıkları bulunmaktadır. Sınırlılıklar aşağıda açıklanmaktadır.

4.5. Araştırmanın Sınırlılıkları (Limitations of the Study)

Araştırma, belirli bir üniversitede yürütülen tek bir seminer-atölye uygulaması ile sınırlıdır. Çalışma kapsamında elde edilen bulgular, grafik tasarım alanında öğrenim gören 45 öğrencinin tasarım çıktıları üzerinden değerlendirilmiştir. Sonuçlar farklı kurumlarda yürütülecek uygulamalara doğrudan genellenememektedir.

Araştırmada veriler nitel analiz yöntemiyle incelenmiş; tasarım çıktıları grafik tasarım ilkeleri doğrultusunda betimsel olarak değerlendirilmiştir. Nicel ölçüm araçlarının kullanılmamış olması, tasarım becerilerindeki gelişimin sayısal karşılaştırmalarla desteklenmesini sınırlandırmaktadır.

Atölye süreci belirli bir ürün türü (zeytinyağı etiketi) üzerinden yürütülmüştür. Farklı ürün kategorilerinde gerçekleştirilecek uygulamalar, tasarım süreçlerinde farklı sonuçlar ortaya koyabilir. Çalışma, uygulamaya dayalı grafik tasarım eğitiminin belirli bir bağlamdaki yansımalarını göstermektedir.

4.6. Gelecek Araştırmalara Öneriler (Suggestions for Future Research)

Gelecek çalışmalarda, uygulamaya dayalı grafik tasarım eğitime ilişkin farklı üniversitelerde yürütülecek karşılaştırmalı araştırmaların gerçekleştirilmesi, modelin farklı bağlamlardaki etkililiğini ortaya koyabilmektedir. Farklı öğrenci grupları ve ürün kategorileri üzerinden yapılacak çalışmalar, ambalaj ve etiket tasarımı eğitiminde uygulama temelli yaklaşımların genellenebilirliğini değerlendirme imkânı sunacaktır. Nitel bulguların nicel ölçüm araçlarıyla desteklendiği karma yöntem araştırmaları, tasarım becerilerindeki gelişimi daha kapsamlı biçimde analiz etmeye olanak sağlayabilir. Öğrencilerin tasarım sürecine ilişkin öz değerlendirmeleri, kullanıcı geri bildirimleri ve performans temelli ölçütlerin birlikte ele alınması, grafik tasarım eğitimine yönelik daha sistematik veriler sunabilecektir. Ayrıca sürdürülebilirlik, dijital üretim teknolojileri ve yapay zekâ destekli tasarım araçlarının ambalaj ve etiket tasarımı eğitimine entegrasyonunu inceleyen araştırmalar, grafik tasarım pedagojisinin güncel dönüşümlerini anlamaya katkı sağlayacaktır.

5. BULGULAR (FINDINGS)

Tablo 2 incelendiğinde, öğrenci tasarımlarının büyük bölümünde tipografik hiyerarşi, renk kullanımı ve bilgi düzeni ölçütlerinde başarılı performansın öne çıktığı görülmektedir. Buna karşılık, kavramsal bütünlük ve özellikle sürdürülebilirlik vurgusu ölçütlerinde gelişmekte ve yetersiz düzeyde kalan çalışmaların daha yüksek oranda olduğu dikkat çekmektedir. Uygulamalı grafik tasarım eğitimi kapsamında gerçekleştirilen etiket tasarımı çalışmaları, 45 öğrenci tarafından üretilen tasarım çıktıları üzerinden incelenmiştir.

Tablo 2. Öğrenci etiket tasarımlarının rubrik ölçütlerine göre dağılımı (n=45)

(Table 2. Distribution of student label designs according to rubric criteria)

Ölçüt	Başarılı	Gelişmekte	Yetersiz
Tipografik hiyerarşi	28	12	5
Renk kullanımı	30	10	5
Görsel denge	26	14	5
Bilgi düzeni	27	13	5
Kavramsal bütünlük	21	17	7
Sürdürülebilirlik vurgusu	14	18	13

Öğrenci çalışmaları, mevcut bir zeytinyağı markasına ait ürün ambalajı temel alınarak etiket yüzeyinin yeniden tasarlanması yoluyla oluşturulmuştur. Elde edilen bulgular tasarımların tipografik düzen, renk kullanımı, görsel hiyerarşi, biçimsel yaklaşım ve bilgi yerleşimi açısından betimsel analiz yöntemiyle değerlendirilmesi sonucunda elde edilmiştir.

5.1. Tipografik Düzen ve Okunabilirlik (Typographic Layout and Readability)

Öğrenci çalışmalarının büyük bölümünde marka adının etiket yüzeyinin üst bölümünde birincil hiyerarşik katman olarak konumlandırıldığı belirlenmiştir. Ürün türü ve kullanım bilgileri ikincil düzeyde düzenlenmiştir ve yönlendirici bir okuma sırası oluşturmuştur. İncelenen 45 çalışmanın 29'unda (%64,4) serif karakterli yazı tiplerinin tercih edildiği belirlenmiştir ve tasarım tercihinin geleneksel ve doğal ürün algısını desteklediği görülmüştür. Kalan çalışmalarda ise sade ve modern sans-serif karakterlerin kullanıldığı belirlenmiştir. Minimal tipografik yaklaşım benimseyen tasarımlarda yazı karakterleri yüzey üzerinde geniş boşluklarla yerleştirilmiş ve görsel yoğunluk azaltılmıştır. Tipografinin sadece bilgi aktarma aracı olarak değil, kompozisyonun temel düzenleyici unsuru olarak kullanıldığı örnekler dikkat çekmektedir (Şekil 3, Şekil 8).

5.2. Renk Kullanımı ve Görsel Algı (Color Usage and Visual Perception)

İncelenen tasarımların çoğunluğunda yeşil ve zeytin tonlarının ağırlıklı olarak tercih edildiği belirlenmiştir. Açık bej ve doğal zemin renkleri de sık kullanılan renk paletleri arasında yer almaktadır. Çalışmalarda renk tercihleri ürün içeriği ile doğrudan ilişkilidir. Çalışmaların yaklaşık beşte birinde doygun ve kontrastlı renk kullanımının öne çıktığı görülmüştür (Şekil 3). Tasarımlarda görsel vurgu daha belirgin hâle gelmiştir. Diğer örneklerde düşük kontrastlı ve sade renk düzenlemeleri tercih edilmiştir ve yüzeyde daha dengeli bir algı oluşturulmuştur (Şekil 5, Şekil 6). Genel olarak yazı-zemin kontrastının okunabilirliği desteklediği tespit edilmektedir.

5.3. Görsel Hiyerarşi ve Bilgi Yerleşimi (Visual Hierarchy and Information Placement)

Çalışmaların büyük bölümünde marka adı, ürün türü ve hacim bilgileri arasında belirgin bir ölçek farkı oluşturulduğu görülmüştür. Tasarımlarda temel bilgilere öncelik verilmiştir, yardımcı bilgiler ikincil alanlarda konumlandırılmıştır ve uygulama düzenli bir bilgi akışı sağlamaktadır. Sunulan bazı tasarımlarda boşluk kullanımının bilgi düzenini desteklediği ve metin ile görsel öğeler arasında dengeli bir dağılım oluşturduğu belirlenmiştir (Şekil 4). Az sayıda çalışmada ise bilgi yoğunluğunun arttığı ve yüzeyde görsel karmaşaya yaklaşan düzenlemelerin ortaya çıktığı gözlemlenmiştir.

5.4. Biçimsel ve Kavramsal Yaklaşımlar (Formal and Conceptual Approaches)

Öğrenci çalışmalarının önemli bir bölümünde etiket tasarımı, ürün kimliğini yansıtan biçimsel bir yüzey olarak ele alınmıştır. Zeytin dalı, yaprak ve doğal formların grafik öğe olarak kullanıldığı tasarımlar çoğunluktadır. Yaklaşık dörtte bir oranındaki çalışmada tipografi, renk ve grafik unsurların ortak bir tema etrafında bütünleştiği kavramsal bütünlük örnekleri belirlenmiştir (Şekil 2, Şekil 5). Diğer tasarımlarda ise yaklaşım daha çok biçimsel düzenleme düzeyinde sınırlı kalmıştır. Şekil 3'te yer alan tasarımda tipografik hiyerarşinin kompozisyonun ana belirleyici unsuru olarak kurgulandığı görülmektedir. Marka adı birincil

olarak konumlandırılmıştır ve ürün bilgileri ikincil düzeyde düzenlenmiştir. Koyu yeşil zemin ve altın tonlu çerçeve kontrastı belirgin bir görsel çerçeve oluşturmuştur. Zeytin illüstrasyonu alt bölümde yer almakta ve metin ile görsel arasında dengeli bir ilişki kurulmaktadır.

Şekil 3. Öğrenci etiket tasarımı - tipografik hiyerarşi ve sade renk kullanımı (Grafik tasarım uygulamalı atölye sürecinde üretilmiştir (2025))

(Figure 3. Student label design - typographic hierarchy and simple color usage (Produced during the graphic design applied workshop process (2025))

Şekil 4'te yer alan öğrenci etiket tasarımında geleneksel tipografik tercih ile doğal formların bir kompozisyon içinde kurgulandığı görülmektedir. Serif karakterli yazı tipinin kullanımı, markanın köklü ve güvenilir kimliğini vurgularken, zeytin dalı ve yaprak illüstrasyonları ürünün doğal içeriğine ve üretim sürecine gönderme yapmaktadır. Açık bej zemin üzerinde yeşil tonların tercih edilmesi, doğallık ve saflık algısını destekleyen bilinçli bir renk stratejisine işaret etmektedir. Kompozisyonun merkezinde konumlandırılan marka adı ve ürün türü, dairesel çerçeve formu içerisinde hiyerarşik olarak düzenlenmiştir ve düzenleme etiket yüzeyinde dengeli ve simetrik bir yapı oluşturmaktadır. Tasarımın genelinde görsel unsurların birbirini destekleyen bir sistem içinde konumlandırıldığı ve tipografi ile illüstratif öğelerin ortak bir kimlik anlatısı ürettiği görülmektedir. Çalışma, öğrencinin biçimsel düzen ile kavramsal bütünlük arasında tutarlı bir ilişki kurabildiğini göstermesi bakımından dikkat çekici bir yapıya sahiptir.

Şekil 4. Öğrenci etiket tasarımı-geleneksel tipografi ve doğal formlar (Grafik tasarım uygulamalı atölye sürecinde üretilmiştir (2025))

(Figure 4. Student label design: traditional typography and natural forms (Produced in the graphic design applied workshop process (2025))

Şekil 5'te yer alan öğrenci etiket tasarımında doygun sarı zemin renginin kompozisyonun ana belirleyici unsuru olarak kullanıldığı görülmektedir. Parlak ve yüksek kontrastlı renk tercihi, etiket yüzeyinde güçlü bir görsel vurgu oluşturmakta ve raf ortamında dikkat çekiciliği artırmaya yönelik bilinçli bir stratejiye işaret etmektedir. Sarı zemin üzerine yerleştirilen koyu yeşil tipografi ve dekoratif

kıvrımlı grafik motifler hem marka kimliğinin sürekliliğini korumakta hem de yüzeyde ritmik bir hareket etkisi oluşturmaktadır. Tasarımda renk, sadece estetik bir tercih değil, algısal yönlendirme aracı olarak işlev görmektedir. Özellikle ön yüz tasarımında yoğun renk kullanımı ile arka yüz bilgi düzeninin daha sade bırakılması arasındaki denge, öğrencinin vurgu-geri plan ilişkisini bilinçli biçimde kurguladığını göstermektedir. Çalışma görsel hiyerarşi ve dikkat yönetimi ilkelerinin tasarım çıktısına yansıdığını ortaya koymaktadır.

Şekil 5. Öğrenci etiket tasarımı - doygun renk kullanımı ve görsel vurgu (Grafik tasarım uygulamalı atölye sürecinde üretilmiştir (2025))
(Figure 5. Student label design - use of saturated colors and visual emphasis (Produced during the applied graphic design workshop process (2025)))

Şekil 6'da yer alan öğrenci etiket tasarımında minimal tasarım anlayışının belirgin biçimde benimsendiği görülmektedir. Etiket yüzeyinde sınırlı sayıda grafik unsur kullanılmış; tipografi, ince çizgisel zeytin illüstrasyonu ve geniş boşluk alanları arasında dengeli bir kompozisyon kurulmuştur. Açık zemin üzerinde koyu yeşil tipografik düzenleme, okunabilirliği artırırken sade bir premium algı oluşturmayı hedeflemektedir. Görsel yoğunluğun bilinçli biçimde azaltılması, ürünün "doğal" ve "yalın" kimliğini ön plana çıkaran bir strateji olarak değerlendirilebilir. Özellikle negatif alan kullanımının kompozisyonun ana taşıyıcı unsurlarından biri hâline gelmesi, öğrencinin tasarım yüzeyini sadece doldurulacak bir alan olarak değil, aynı zamanda kontrollü bir görsel sistem olarak ele aldığını göstermektedir. Tasarım yaklaşımının, seminer sürecinde aktarılan görsel hiyerarşi ve denge ilkelerinin tasarım çıktısına yansıtıldığını ortaya koymaktadır.

Şekil 6. Öğrenci etiket tasarımı - minimal düzenleme ve boşluk kullanımı (Grafik tasarım uygulamalı atölye sürecinde üretilmiştir (2025))
(Figure 6. Student label design - minimal arrangement and use of space (Produced during the applied graphic design workshop process (2025)))

Şekil 7'de yer alan öğrenci etiket tasarımında, kavramsal anlatımın coğrafi ve doğal referanslar üzerinden kurgulandığı görülmektedir. Etiket yüzeyinde kullanılan harita formu, ürünün kökenine ve yöresel üretim kimliğine gönderme yaparken, zeytin ve yaprak

illüstrasyonları anlatımı doğal içerik vurgusuyla desteklemektedir. Koyu yeşil zemin üzerine yerleştirilen altın tonlu çerçeve ve tipografik düzenleme, geleneksel ve güvenilir bir marka algısı oluşturmayı hedefleyen bilinçli bir kompozisyon yaklaşımına işaret etmektedir. Dikey hiyerarşi içerisinde marka adı, ürün türü ve kalite vurgusunun kademeli olarak konumlandırılması, tasarımın hem okunabilirlik hem de görsel vurgu açısından sistematik bir yapı gösterdiğini ortaya koymaktadır. Çalışma, grafik unsurların sadece dekoratif amaçla değil, ürün kimliğini temellendiren kavramsal göstergeler olarak kullanıldığını göstermesi bakımından diğer örneklerden ayrılmaktadır.

Şekil 7. Öğrenci etiket tasarımı - kavramsal grafik öğelerle desteklenen tasarım (Grafik tasarım uygulamalı atölye sürecinde üretilmiştir (2025))

(Figure 7. Student label design - design supported by conceptual graphic elements (Produced during the graphic design applied workshop process (2025))

Şekil 8'de yer alan öğrenci etiket tasarımında sade tipografi ve dengeli kompozisyon anlayışının ön planda olduğu görülmektedir. Etiket yüzeyinde sınırlı renk paleti tercih edilmiş; zeytin yeşili zemin üzerinde açık tonlu tipografik düzenleme ile yumuşak bir kontrast oluşturulmuştur. Marka adı üst bölümde merkezi konumda yer alırken, ürün bilgileri alt bölümde daha küçük punto ile düzenlenmiş ve hiyerarşik bir okuma akışı sağlanmıştır. İnce çizgisel bitkisel motiflerin çerçeveye entegre edilmesi, yüzeyde görsel hareket oluşturmakla birlikte tipografik düzeni baskılamayacak ölçüde kontrollü kullanılmıştır. Kompozisyonun simetrik ve dengeli yapısı, tasarımın sakin ve güven veren bir algı üretmesini desteklemektedir. Çalışma, görsel yoğunluk yerine ölçülü sadeleşme ve tipografi merkezli organizasyonun tercih edildiğini göstermekte ve öğrencinin tasarım ilkelerini bilinçli biçimde uygulayabildiğini ortaya koymaktadır.

Şekil 8. Öğrenci etiket tasarımı - sade tipografi ve dengeli kompozisyon (Grafik tasarım uygulamalı atölye sürecinde üretilmiştir (2025))

(Figure 8. Student label design - simple typography and balanced composition (Produced during the applied graphic design workshop process (2025))

Renk kullanımının ambalaj ve etiket tasarımında ürün algısı üzerinde belirleyici bir rol oynadığı, görsel iletişim tasarımı alanındaki çalışmalarda sıklıkla vurgulanmaktadır. Özellikle gıda ambalajlarında doğal ve sade renk paletlerinin tercih edilmesi, ürünün içeriği ve doğallığına ilişkin olumlu algılar oluşturmada ve görsel iletişimi güçlendirmektedir [1]. Tipografi, etiket tasarımında sadece okunabilirliği sağlayan bir unsur değil, aynı zamanda anlam ve vurgu üretiminde etkin rol oynayan görsel bir bileşen olarak değerlendirilmektedir. Tipografik düzenin, yazı karakteri seçimi, ölçek ve konumlandırma gibi unsurlar aracılığıyla tasarımın algısal etkisini güçlendirdiği belirtilmektedir [3].

5.5. Genel Değerlendirme (Overall Assessment)

Elde edilen bulgular değerlendirildiğinde, uygulamalı grafik tasarım eğitiminin öğrencilerin etiket tasarımı sürecinde tasarım ilkelerini daha sistematik biçimde kullanmalarına katkı sağladığı görülmektedir. Öğrenci çalışmalarında tipografik hiyerarşi kurma, renk stratejisi geliştirme, görsel denge oluşturma ve bilgi yerleşimini yapılandırma becerilerinin farklı düzeylerde ancak bilinçli tercihlerle uygulandığı tespit edilmiştir. Minimal kompozisyon anlayışından doygun renk kullanımına, geleneksel tipografik yaklaşımdan kavramsal grafik öge kullanımına kadar uzanan tasarım çeşitliliği, öğrencilerin tek tip çözümler yerine farklı tasarım stratejileri geliştirebildiklerini göstermektedir. Seminer ile desteklenen atölye süreci, kuramsal bilgilerin tasarım çıktısına dönüştürülmesinde işlevsel bir ara aşama oluşturmuştur. Süreçte özellikle görsel hiyerarşi, vurgu ve kavramsal bütünlük gibi ilkelerin uygulama üzerinden pekiştirildiği gözlemlenmiştir. Ortaya çıkan tasarımlar, uygulamaya dayalı öğrenme modelinin grafik tasarım eğitiminde sadece teknik beceri kazandırmakla kalmayıp, tasarım kararlarının gerekçelendirilmesini de destekleyen etkili bir yöntem olduğunu ortaya koymaktadır.

6. TARTIŞMA (ARGUMENT)

Çalışma kapsamında incelenen 45 öğrenci tasarımı, uygulamaya dayalı grafik tasarım eğitiminin etiket tasarımına yönelik temel tasarım becerilerini desteklediğini göstermektedir. Tipografik hiyerarşi, bilgi yerleşimi ve renk kullanımı gibi grafik tasarım ilkelerinin öğrenci çalışmalarında sistematik biçimde uygulandığı belirlenmiştir. Bulgular, tasarım ilkelerinin görsel organizasyonu yönlendiren temel yapılar olduğunu vurgulayan literatürle örtüşmektedir.

Ambalajın iletişimsel yüzey olarak ele alınması gerektiğini ifade eden Uçar'ın yaklaşımı [6], öğrenci tasarımlarında gözlemlenen ürün kimliği oluşturma çabalarıyla paralellik göstermektedir. Özellikle marka adı, ürün türü ve görsel unsurlar arasında kurulan hiyerarşik düzen, ambalajın sadece estetik değil, iletişimsel bir tasarım alanı olduğunu ortaya koymaktadır. Renk kullanımına ilişkin bulgular, ambalaj tasarımında renk ve doku unsurlarının tüketici algısı üzerindeki etkisini vurgulayan çalışmalarla da ilişkilidir. Öğrenci tasarımlarında doğal ve zeytin tonlarının tercih edilmesi, ürün içeriği ile görsel dil arasında bilinçli bir bağ kurulduğunu göstermektedir. Yaklaşım, ambalaj tasarımının algı ve kalite değerlendirmesi üzerindeki rolünü ortaya koyan bulgularla tutarlıdır [5]. Atan'a (2022) göre ambalaj tasarımında renk, tipografi ve görsel organizasyon yalnızca estetik tercih olarak değerlendirilmemeli; tüketici algısını yönlendiren stratejik iletişim unsurları olarak ele alınmalıdır. Araştırma kapsamında incelenen öğrenci çalışmalarında da doğal renk paletlerinin, sade tipografik düzenin ve kontrollü görsel hiyerarşinin ürün algısını güçlendirdiği gözlemlenmiştir. Kavramsal bütünlük gösteren tasarımlarda tipografinin sadece bilgi aktarma işlevi üstlenmediği, anlam üretme potansiyeli

taşıyan bir görsel bileşen olarak kullanıldığı görülmüştür. Kavramsal tipografi üzerine yapılan çalışmalar, harf biçimlerinin kavramsal üretim kapasitesine sahip olduğunu ortaya koymaktadır [3]. Öğrenci tasarımlarında tipografinin kompozisyonun ana belirleyici unsuru hâline gelmesi, uygulamalı eğitim sürecinin tasarım kararlarını bilinçli biçimde yapılandırmaya katkı sağladığını göstermektedir.

Seminer ile desteklenen atölye modelinin kuramsal bilginin uygulama üzerinden pekiştirilmesine imkân tanıdığı anlaşılmaktadır. Öğrencilerin tasarım sürecini araştırma, kavramsallaştırma ve uygulama aşamalarıyla deneyimlemesi, grafik tasarım eğitiminde uygulamaya dayalı yaklaşımların önemini ortaya koymaktadır. Bulgular, uygulamalı modelin tasarımın düşünsel ve görsel boyutlarını eşzamanlı olarak geliştirdiğini göstermektedir. Bu yönüyle çalışma, grafik tasarım eğitiminde seminer-atölye bütünleşmesini öğrenci tasarım çıktıları üzerinden nitel olarak ortaya koyması bakımından alan yazına özgün bir katkı sunmaktadır.

7. SONUÇ (CONCLUSION)

Çalışma, seminer destekli uygulamalı atölye modelinin ambalaj ve etiket tasarımı eğitimi bağlamında öğrenci tasarım çıktıları üzerindeki yansımalarını nitel durum çalışması yaklaşımıyla incelemiştir. Elde edilen bulgular, kuramsal içerikle desteklenen uygulama sürecinin öğrencilerin tipografik hiyerarşi kurma, renk stratejisi geliştirme, görsel denge oluşturma ve bilgi düzenini yapılandırma becerilerini sistematik biçimde kullanmalarına katkı sağladığını göstermektedir.

Analiz sonuçları, öğrencilerin büyük bölümünün etiket yüzeyini yalnızca biçimsel bir düzenleme alanı olarak değil, ürün kimliği ve görsel iletişim ilişkisi içinde ele alabildiğini ortaya koymaktadır. Bu durum, uygulamaya dayalı grafik tasarım eğitiminin tasarım kararlarını gerekçelendirme ve kavramsal bütünlük kurma süreçlerini destekleyen pedagojik bir yapı sunduğunu göstermektedir.

Çalışmanın önemli bulgularından biri, teknik ve biçimsel ölçütlerde görece yüksek başarı gözlenirken kavramsal bütünlük ve sürdürülebilirlik vurgusu gibi üst düzey tasarım göstergelerinde gelişime açık alanların bulunmasıdır. Bu sonuç, grafik tasarım eğitiminde yalnızca temel tasarım ilkelerinin değil, kavramsal düşünme ve içerik temelli tasarım yaklaşımlarının da daha güçlü biçimde yapılandırılması gerektiğine işaret etmektedir.

Araştırma, ambalaj ve etiket tasarımı eğitiminde seminer ile desteklenen atölye modelinin kuram-uygulama bütünlüğünü güçlendiren işlevsel bir öğretim yaklaşımı sunduğunu ortaya koymaktadır. Bu yönüyle çalışma, grafik tasarım pedagojisinde uygulama temelli öğrenme modellerine yönelik alan yazına örnek bir uygulama çerçevesi sunmaktadır.

Bununla birlikte, araştırmanın tek kurum ve sınırlı örneklem üzerinden yürütülmüş olması, bulguların genellenebilirliğini sınırlamaktadır. Gelecek çalışmalarda farklı üniversitelerde, farklı ürün kategorileri ve karma yöntem desenleri ile yürütülecek araştırmaların, uygulamaya dayalı grafik tasarım eğitiminin etkililiğine ilişkin daha kapsamlı sonuçlar üreteceği düşünülmektedir.

ÇIKAR ÇATIŞMASI (CONFLICT OF INTEREST)

Yazar, bu araştırma ile ilgili olarak herhangi bir çıkar çatışması olmadığını beyan ederler.

FİNANSAL AÇIKLAMA (FINANCIAL DISCLOSURE)

Yazar bu çalışma için herhangi bir mali destek almadığını beyan etmiştir.

ETİK STANDARTLAR BEYANI (DECLARATION OF ETHICAL STANDARDS)

Bu çalışmada kullanılan seminer fotoğrafları ve öğrenci tasarım çalışmaları, katılımcıların bilgilendirilmiş onamları alınarak kullanılmıştır. Kişisel veriler paylaşılmamış ve kimlik tespitine olanak sağlayacak unsurlara yer verilmemiştir.

KAYNAKLAR (REFERENCES)

- [1] Atan, U., (2022). Ambalaj Grafiği Tasarımı. İstanbul Üniversitesi Açık ve Uzaktan Eğitim Fakültesi Yayınları.
- [2] Ayız, H. ve Kavuran, T., (2025). Görsel iletişim tasarımı bağlamında ambalaj tasarımlarının renk ve doku unsurları açısından incelenmesi: Ülker ve Çizmeci Time örneği. Best Dergi, 9(2):111-133.
- [3] Ersan, M., (2021). Kavramsal tipografinin bir türü olarak tipogram ve Herb Lubalin. 21. Yüzyılda Eğitim ve Toplum, 10(29):543-559.
- [4] Özderin, S., (2019). Grafik tasarım eğitiminde akademik ilkeler. Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi, 66(12):108-115.
- [5] Özsaçmacı, B. ve Özdemir, H., (2020). Çevre dostu ambalajlı ürün özelliklerinin tüketici tutum ve satın alma niyetine etkisi. İşletme Araştırmaları Dergisi, 12(3):2682-2701.
- [6] Uçar, T.F., (1991). Görsel iletişim ve grafik tasarım. İnkılâp Kitabevi.
- [7] Uçar, T.F., (2019). Görsel iletişim ve grafik tasarım. İnkılâp Kitabevi.